Mektup Türü: Özellikleri, Bölümleri ve Çeşitleri

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. **1–c 2–d 3–a 4–b**
   Mektubun çeşidi, alıcıya ve yazılış amacına göre belirlenir.

2. **B) Özel mektup**
   Kardeşe yazılmış, samimi bir üslupla haber ve duygu paylaşan mektuptur.

3. **E) Masal**
   Masal kurmaca, olağanüstü unsurlar taşıyan edebî (anlatmaya bağlı) bir türdür.

4. **a) Sağ üst köşe b) Sol üst, girişten önce c) Sağ alt köşe**
   Adres bilgisi gerekiyorsa genellikle sol alta yazılır.

5. **D – Y – Y – D**
   Resmî mektupta ölçülü bir dil kullanılır; açık mektup yayımlanarak herkese açılır.

6. **D) Münşeat**
   Münşeat, inşa (düzyazı) örneklerini, özellikle mektupları bir araya getiren eserlerdir.

7. **A) Sevgili Kardeşim Selim,**
   Hitap, mektubun kime yazıldığını gösteren, girişten önceki seslenmedir.

8. **a) Özel b) Resmî c) Özel (dostluk mektubu, edebî mektup da olabilir) ç) Resmî**
   Samimi hitaplar özel, unvan içeren hitaplar resmî mektuplarda kullanılır.

9. **D) Şikâyetnâme**
   Şikâyetnâme, Divan edebiyatının en ünlü mektup örneklerindendir.

10. **E) Mektubun asıl konusunun ayrıntılı biçimde anlatıldığı bölümdür.**
    Giriş yazma amacını kısaca bildirir; gelişme asıl bölümdür; sonuç iyi dileklerle kapanır.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11. **A) "gereğini arz ederim"**
    "Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim" resmî bir makama istekte bulunan dilekçelere özgü kalıp bir ifadedir.

12 **C) Bir topluluğa seslenmesi ve herkesin okuyacağı bir ortamda yayımlandığının belirtilmesi**
Açık mektup belli kişi ya da kişilere seslense de gazete, dergi gibi ortamlarda herkese açık yayımlanır.

13 **Yer-tarih, hitap, giriş-gelişme (haber, sorular), sonuç (selam ve iyi dilek) ve imza bölümleri vardır. Adres bölümü yoktur (özel mektupta zorunlu değildir).**
Mektup; yer-tarih, hitap, giriş, gelişme, sonuç ve imza bölümlerini içermektedir.

14 **B) Yalnızca resmî bir makamdan bir istekte bulunmak amacıyla yazılır.**
Resmî bir makamdan istekte bulunmak dilekçenin ve resmî yazışmanın işlevidir.

15 **B) Annesine "Canım anneciğim" diye seslenen yazarın, müdürüne "Sayın Müdürüm" diye yazması**
Hitabın değişmesi, alıcıyla kurulan ilişkiye göre dilin değiştiğini gösterir.

16 **D – Y – D – D**
Mektup ve gezi yazısı kurmaca değil, gerçek yaşantıya dayanan öğretici türlerdir.

17 **C) Yazıldığı dönemin toplumsal ve kültürel yapısına kaynaklık etmesi**
Mektuplar dönemin dili ve günlük hayatı için birinci elden belgedir.

18 **Örnek: Hitap: "Sevgili Teyzeciğim," / Giriş: "Uzun zamandır sana yazmak istiyordum; sana güzel bir haberim var." / Kapanış: "Hepinize sağlıklı, huzurlu günler dilerim."**
Hitap samimi olmalı, giriş yazma amacını belirtmeli, kapanış iyi dilek içermelidir.

19 **E) Gazete sayfalarında fikir ve sanat tartışmalarının aracı olması**
Gazetenin yaygınlaşmasıyla birlikte mektup, fikir ve edebiyat tartışmalarının da aracı olmuştur.

20 **D) Teşekkür etmek**
Parça, gönderilen kitaplar için duyulan minnettarlığı dile getirmektedir.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **A) Resmî bir makama yazılmış bir istek yazısıdır.**
Parça bir dosta yazılmış, sanat üzerine düşünceler içeren edebî bir mektuptur.

22 **C) II ve IV**
İki türde de hitap ve yazanın adı/imzası bulunur; samimi dil özel mektuba, herkese açık yayımlanma açık mektuba özgüdür.

23 **C) Sana bu mektubu, geçen hafta yaşadığım ilginç bir olayı anlatmak için yazıyorum.**
Giriş bölümü mektubun yazılma amacını kısaca bildirir.

24 **Örnek: Her yazıda bir gönderici (yazar), bir ileti (düşünce, duygu) ve bir alıcı (okur) vardır. Bu yüzden yazı, mektup gibi bir iletişim aracıdır; ancak mektubun alıcısı belirli iken öteki yazıların alıcısı geniş ve belirsiz bir okur kitlesidir.**

Benzerlik iletişim ögeleriyle, farklılık alıcının belirliliğiyle açıklanmalıdır.

25 **A) Seni kocaman sarılarak öpüyorum, hemen cevap yaz!**

Samimi, duygusal ifadeler özel mektuba uygundur.

26 **D) Günlük – başkasının hayatının belgelere dayanarak anlatılması**

Başkasının hayatını anlatan tür biyografidir; günlükte yazar kendi gününü tarih atarak yazar.

27 **E) Düşünülerek yazılması ve kalıcı olması**

Sözcükleri tartmak düşünülmüşlüğü, yeniden okunabilmesi kalıcılığı gösterir.

28 **Örnek: Sevgili Deniz, bizim mahalledeki parkı hatırlarsın; salıncakların zincirleri koptu, oturakları kırıldı. Çocuklar yine de orada oynamaya çalışıyor, çok korkuyorum. Belediyeye yazmayı düşünüyorum, sen ne dersin?**

Samimi hitap, gündelik dil ve duygu ifadeleri kullanılmalıdır.

29 **B) Sanatçının dostlarına söylemediği, hiç yazıya geçirmediği düşüncelerine**

Mektuplar ancak yazılanlar hakkında bilgi verir; yazıya geçirilmemiş düşüncelere ulaşılamaz.

30 **D) Hiçbir alıcıya gönderilmeyen, yazarın yalnızca kendisi için tuttuğu gün gün notlar**

Mektubun temel amacı bir alıcıya ileti ulaştırmaktır; kişinin kendisi için tuttuğu notlar günlük türüne girer.